

**СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК:
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ
ПЕРСПЕКТИВИ**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК:
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ
ПЕРСПЕКТИВИ**

Колективна монографія

Харків 2024

УДК 330.131

С91

*Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол від 26.12.2024 № 13)*

Рецензенти

Белікова Н. В., доктор економічних наук, професор, Учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України.

Маргасова В. Г., доктор економічних наук, професор, директор Науково-дослідного інституту економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Ларіна Т. Ф., доктор економічних наук, професор, декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету.

Сталий економічний розвиток: інноваційні підходи та стратегічні перспективи: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2024. 432 с.

Монографію присвячено дослідженню особливостей функціонування соціально-економічних систем в контексті цілей сталого розвитку. Висвітлено проблеми господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління в умовах цифрової трансформації та протидії гібридним загрозам, питання забезпечення економічної безпеки окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення методологічного та науково-методичного забезпечення функціонування соціально-економічних систем на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях.

Монографія призначена для науковців, викладачів, здобувачів всіх рівнів вищої освіти, фахівців, професіоналів-практиків, які займаються дослідженням механізмів функціонування соціально-економічних систем, напрямів цифрової трансформації в умовах протидії гібридним загрозам, забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни в контексті цілей сталого розвитку.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-401-6

DOI: 10.30837/EK.2024

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2024

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2024

© Колектив авторів, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
<i>Ovsiuchenko Y.V., Peresada O.V., Budyansky V.S.</i>	
WAYS OF IMPROVING THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE AT THE MENTAL LEVEL.....	9
<i>Romanenkov Yu., Wei Wan, Siusiuk S., Mazepa A.</i>	
NAVIGATING DIGITAL RISKS IN IT COMPANIES: CHALLENGES AND STRATEGIES FOR MITIGATION.....	18
<i>Stepanenko S., Huo Yun Zhu, Tselik V., Ahazada E.</i>	
MODELING OF ECONOMIC SECURITY INDEX CALCULATION FOR TENCENT COMPANY.....	30
<i>Wang Honghai</i>	
INFORMATION TECHNOLOGIES AS A COMPONENT OF THE SOCIAL AND COMMUNICATION SUPPORT OF AN ORGANIZATION.....	48
<i>Zhang Qin</i>	
A HOLISTIC APPROACH TO IMPLEMENTING AN INTEGRATED SUSTAINABILITY MANAGEMENT SYSTEM.....	57
<i>Безлепкін А.О., Тохтамыш Н.І., Толмачов Д.А., Турчин О.А.</i>	
ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	71
<i>Геселева Н.В., Пронюк Г.В., Стищенко Т.Є.</i>	
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	84
<i>Гришко С.В., Черніков Д.І.</i>	
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	99
<i>Гуца О.М., Ігуменцева Н.В., Мануйлов О.В.</i>	
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ПОБУДОВИ СИСТЕМИ КРІ ТА МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	110
<i>Довгопол Н.В., Цицилін А.О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДИН З ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	123

Другова О.С., Гусейнлі Ш.Р. огли

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА..... 130**

Ду Ханьюй

СУТНІСТЬ І МІСЦЕ БІЗНЕС-ОСВІТИ В СИСТЕМІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ..... 144

Кирий В.В., Брюхно О.В., Глушков А.В.

**ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 154**

Лебеза О.М., Тесленко І.В., Полозова О.О., Полозов М.О.

**ВПЛИВ КІБЕРЗАГРОЗ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВА..... 167**

Мізін Д.С., Вешкін Є.П., Зінов'єв А.П.

**ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК
ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ..... 177**

Мурзабулатова О.В., Сукнов О.М.

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 189**

Перепелюкова О.В., Полозов О.Б.

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ
ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВИ..... 198**

Полозова Т.В., Гурєєва К.А., Доліна К.А., Бессараб І.В.

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РИЗИКІВ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 208**

Полозова Т.В., Іванов І.О.

**ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 220**

Полозова Т.В., Канунік Є.В., Матвєєва Д.А., Мурсалзаде З.

**ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 233**

Полозова Т.В., Ткаченко А.Г., Осадчук І.О., Осадчук М.О.

**МЕХАНІЗМИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ПРОЦЕСІ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ..... 248**

Полозова Т.В., Харченко В.В.

**СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА..... 262**

Помогалова Н.В., Худяков Д.Л., Герасимюк Д.Ю.

**ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА
СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ..... 274**

<i>Прібильнова І.Б., Пересада О.В.</i>	
СИСТЕМИ ВИМІРЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	286
<i>Салманов Ельбей Зака огли</i>	
ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ МІЖКУЛЬТУРНИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ.....	297
<i>Соколова Л.В., Горгуль К.Р.</i>	
МЕТОДИ РЕЙТИНГУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	306
<i>Соколова Л.В., Деменчук В.Д.</i>	
АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ ХАРАКТЕРИСТИК ІННОВАЦІЙНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ.....	322
<i>Соколова Л.В., Орлов В.Б.</i>	
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	335
<i>Соколова Л.В., Соловійов М.С.</i>	
ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК МЕТОД ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	344
<i>Степаненко С.В., Леоненко О.В., Мар'єнко О.М., Красномолиць Г.О.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ПРИБУТКОВОСТІ ТА ОПТИМАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ.....	354
<i>Тардаскіна Т.М.</i>	
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	365
<i>Тардаскіна Т.М., Толкачова Г.В., Терешко Ю.В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПЕРАТОРА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	377
<i>Шейко І.А., Мартиненко М.С., Неронов П.Є., Кузовкіна К.Р.</i>	
РИЗИКИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ.....	389
<i>Шейко І.А., Степаненко Р.Д., Батіг В.В.</i>	
РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ.....	399
<i>Штанько В.І., Мартиненко М.С.</i>	
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ЦІННОСТІ ПРАЦІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	412
<i>Штанько В.І., Полозов О.Б., Галін П.К.</i>	
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ НА РИНКУ ПРАЦІ.....	420

ВСТУП

Сталий розвиток є однією з ключових концепцій сучасної економічної науки та практики, що набуває особливого значення в умовах глобальних економічних, екологічних і соціальних викликів. Інтеграція принципів сталого розвитку у сферу інноваційної діяльності та забезпечення економічної безпеки є необхідною умовою для створення довгострокових конкурентних переваг як на рівні окремих підприємств, так і на рівні національної економіки.

У колективній монографії досліджено чинники формування сталого розвитку соціально-економічних систем в умовах інноваційних перетворень та безпекових викликів. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення методологічного та науково-методичного забезпечення функціонування соціально-економічних систем на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях.

Синергія між інноваційною діяльністю, забезпеченням економічної безпеки та сталим розвитком формує підґрунтя для сталого економічного зростання. Інновації дозволяють розробляти нові механізми забезпечення економічної безпеки, тоді як економічна безпека сприяє створенню умов для довгострокової інноваційної активності. У свою чергу, сталий розвиток виступає інтегральною рамкою, що об'єднує ці напрями в єдину стратегічну концепцію.

Таким чином, розгляд питань сталого розвитку в контексті інноваційної діяльності та економічної безпеки є надзвичайно актуальним, оскільки саме така інтеграція дозволяє досягати збалансованого розвитку, забезпечуючи економічну, соціальну та екологічну стабільність у довгостроковій перспективі.

Монографія присвячена аналізу особливостей функціонування соціально-економічних систем у контексті реалізації цілей сталого розвитку. У ній розглянуто проблеми діяльності економічних суб'єктів на різних рівнях управління, зокрема в умовах цифрової трансформації та протидії гібридним

загрозам. Окрему увагу приділено питанням забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому.

Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень, спрямованих на вдосконалення методологічного та науково-методичного підходів до функціонування соціально-економічних систем на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Тематика сталого розвитку в контексті інновацій та цифрової трансформації є предметом обговорення в експертному середовищі, на наукових заходах, в межах урядових і міжурядових програм. Вона активно досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями, що свідчить про її актуальність і практичне значення. Інновації є рушійною силою сталого розвитку, адже саме вони сприяють впровадженню нових технологій, що дозволяє оптимізувати використання ресурсів, зменшувати екологічне навантаження та підвищувати ефективність виробничих процесів. Використання цифрових технологій, автоматизація, розвиток «зелених» технологій і створюють передумови для досягнення збалансованого розвитку, що враховує потреби як сучасного, так і майбутніх поколінь. Через це суттєвий обсяг досліджень, представлених у монографії, розглядають питання інноваційно-інвестиційної діяльності, цифрового розвитку,

Особлива увага в монографії приділена питанням забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання, що є одним із найважливіших аспектів сталого розвитку, адже економічна стабільність створює основу для інноваційного зростання і мінімізації ризиків. Інтеграція принципів сталого розвитку в політику економічної безпеки дозволяє підвищити стійкість підприємств і національної економіки до ризиків, таких як економічні кризи, кліматичні зміни, геополітична нестабільність і технологічні зрушення.

У наукових працях монографії авторами досліджуються питання фінансової безпеки підприємства, енергетичної безпеки, цифрових ризиків. Особлива увага в

монографії приділена формуванню механізмів ризик-менеджменту при впровадженні цифрових інновацій, спрямованих на адаптацію до глобальних викликів, а також використанню інновацій для створення нових можливостей у протидії загрозам. Досліджуються питання особливостей інноваційно-інвестиційної діяльності, фінансової безпеки підприємства, формування системи показників для оцінки сталого розвитку, оцінки фінансового потенціалу підприємства, оптимального розподілу банківських ресурсів, трансформації на ринку праці, оцінки рівня економічної безпеки на прикладі ІТ-компаній, енергетичної безпеки.

Автори монографії детально висвітлюють особливості реалізації концепції сталого розвитку у соціальній, економічній, фінансовій та екологічній сферах, розкриваючи механізми управління сталим розвитком на різних рівнях. При проведенні досліджень авторами використана сучасна законодавча база, аналітична інформація вітчизняних та міжнародних агенцій, статистичні дані.

Монографія підготовлена на основі матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (Харків, Україна, 2024).

Видання призначене для науковців, викладачів, здобувачів всіх рівнів вищої освіти, фахівців, професіоналів-практиків, які займаються дослідженням механізмів функціонування соціально-економічних систем, напрямів цифрової трансформації в умовах протидії гібридним загрозам, забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни в контексті цілей сталого розвитку.

DOI: <https://doi.org/10.30837/EK.2024.032>

Тардаскіна Т.М.,

*к.е.н., доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3818-7029>*

Толкачова Г.В.,

*к.е.н., доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки,
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4374-5737>*

Терешко Ю.В.,

*к.е.н., доцент кафедри цифрових технологій та
проектно-аналітичних рішень,
Метінвест Політехніка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1976-6300>*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ОПЕРАТОРА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Актуальність теми дослідження в умовах цифрової трансформації бізнесу визначається швидкими змінами у сучасному бізнес-середовищі, викликаними цифровою трансформацією.

Цифровізація – це один із головних факторів зростання світової економіки в найближчі 5-10 років. Крім прямого підвищення продуктивності, яке отримують компанії від цифрових технологій, є ланцюг непрямих переваг цифровізації, як - от економія часу, створення нового попиту на нові товари й послуги, нова якість та цінність тощо [1].

Цифрова трансформація залишається дуже актуальною в сучасному світі і впливає на різні сфери життя, включаючи бізнес, підприємства, уряди та

суспільство в цілому. Інформаційні технології швидко розвиваються, і сучасні підприємства повинні адаптуватися до нових технологічних можливостей і вимог ринку. Саме цифрова трансформація дозволяє підприємствам бути більш гнучкими та швидкими у відгуку на зміни. Цифрова трансформація створює можливості для нових інноваційних рішень, продуктів та послуг. Підприємства, які впроваджують цифрові рішення, можуть стати лідерами в галузі саме завдяки інноваційним продуктам та послугам. Україна повинна стати світовим лідером «цифрових» трансформацій [2].

Впровадження інновацій є вирішальним чинником прискорення цифрової трансформації національного оператора поштового зв'язку АТ «Укрпошта», оскільки дозволяє автоматизувати ключові бізнес-процеси, зменшуючи витрати і підвищуючи ефективність. Цифрова трансформація відкриває нові можливості для розвитку компанії, забезпечуючи її конкурентоспроможність на ринку та довгострокове зростання. Оператори поштового зв'язку є ключовими гравцями у глобальному ланцюжку поштових послуг і мають потенціал для впровадження інновацій, спрямованих на покращення ефективності та конкурентоспроможності в умовах швидкого технологічного розвитку. Крім того, модернізація оператора поштового зв'язку сприяє розвитку цифрової інфраструктури країни, стимулюючи зростання економіки, створення нових робочих місць і залучення інвестицій у галузь логістики та зв'язку [3...9].

Національний оператор поштового зв'язку АТ «Укрпошта», як ключовий учасник ринку, змушений адаптуватися до нових умов, де цифрові технології перетворюють стандартні практики та вимагають стратегічних інновацій. Розвиток ефективної стратегії для АТ «Укрпошта» в цифрову епоху не лише забезпечить їй конкурентоспроможність на ринку, а й дозволить покращити якість послуг, оптимізувати бізнес-процеси та відповідати зростаючим очікуванням клієнтів. Дослідження даної теми має актуальне та стратегічне значення для

розвитку АТ «Укрпошта» та її успішного функціонування в епоху цифрової економіки.

Недостатньо досліджено конкретні стратегії цифрової трансформації, які можуть бути застосовані у поштової галузі, зокрема в діяльності АТ «Укрпошта». Також не було достатньо досліджено вплив цифрової трансформації на взаємодію з клієнтами та способи оптимізації послуг для відповіді на їх потреби в умовах цифрового світу, що швидко змінюється. Це підтверджує актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою впровадження інноваційних технологій та послуг у діяльність національного оператора поштового зв'язку в умовах цифрових трансформацій займалися науковці, які досліджували різні аспекти цифровізації, інноваційного менеджменту та модернізації комунікаційних систем. Зокрема, О. Амосов, О. Антонюк, С. Глазьев аналізували вплив цифрових технологій на бізнес-моделі підприємств зв'язку. І. Анненков, Л. Гусев, А. Кірієнко досліджували впровадження інновацій у логістичні і поштові послуги.

Проблеми стратегічного управління інноваціями в умовах цифровізації висвітлювали Н. Горбачова, Т. Калініна, О. Лазарева. Вони акцентували увагу на інтеграції технологій IoT, штучного інтелекту та автоматизації у процеси поштового обслуговування. Вітчизняні дослідники, зокрема В. Кузьменко, Ю. Полякова та О. Семенова, обґрунтували перспективи використання хмарних сервісів та аналітики великих даних для підвищення ефективності національних операторів зв'язку.

Закордонні вчені, такі як Р. Бергман, Е. Вітале та Дж. Райс, розглядали цифрові трансформації поштових операторів у контексті глобальної конкуренції, зокрема модернізацію інфраструктури та адаптацію до нових ринкових умов. У своїх дослідженнях С. МакДермотт та Т. Бреннан звертали увагу на

клієнтоорієнтовані інновації, такі як мобільні застосунки для управління послугами поштового зв'язку.

Таким чином, наукові праці висвітлюють широкі можливості впровадження інноваційних технологій у діяльність поштових операторів як ключового елементу їх цифрової трансформації.

Метою наукової праці є дослідження теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо впровадження інноваційних технологій і послуг у діяльність національного оператора поштового зв'язку АТ «Укрпошта» з урахуванням міжнародного досвіду в умовах цифрових трансформацій.

Національний оператор поштового зв'язку АТ «Укрпошта», активно розвиває інноваційну діяльність, спрямовану на покращення якості поштових послуг та підвищення рівня конкурентоспроможності на ринку.

Проаналізуємо сучасний стан інноваційної діяльності національного оператора поштового зв'язку АТ «Укрпошта»:

- активно впроваджує цифрові технології для поліпшення обслуговування клієнтів та оптимізації внутрішніх процесів. Це включає в себе онлайн-сервіси для відстеження відправлень, електронні платіжні системи, мобільні додатки та інші інноваційні рішення;

- співпрацює з електронними комерційними платформами та розвиває власні послуги для підтримки електронної торгівлі. Це включає в себе послуги доставки для інтернет-магазинів, послуги підтримки клієнтів та інші інноваційні рішення для зручності покупців та продавців;

- працює над зменшенням впливу своєї діяльності на навколишнє середовище. Це включає в себе впровадження екологічно чистих технологій у парку автотранспорту, використання вторинних матеріалів для упаковки та інші ініціативи;

- вдосконалює свої логістичні процеси, щоб забезпечити швидку та ефективну доставку відправлень у всі куточки України. Це включає в себе

впровадження нових технологій в області маршрутизації, використання аналітики для оптимізації маршрутів та інші інноваційні підходи;

– встановлює партнерські відносини з іншими компаніями та урядовими органами для спільного розвитку інноваційних рішень у сфері поштового зв'язку.

У цілому, АТ «Укрпошта» показує високий рівень інноваційної активності у вирішенні сучасних викликів та потреб клієнтів, що робить її ключовим гравцем на поштовому ринку України, але існують виклики, які стримують подальший розвиток цифровізації та інноваційних перетворень.

Міжнародний досвід впровадження інноваційних технологій та послуг у сфері поштового зв'язку демонструє, як провідні оператори адаптуються до викликів цифрової епохи, змінюючи свої бізнес-моделі, розширюючи спектр послуг і впроваджуючи новітні технології для підвищення ефективності та конкурентоспроможності [10, 11]. Розглянемо досвід відомих світових операторів поштового зв'язку:

1. Deutsche Post DHL (Німеччина):

– інновації в екологічній логістиці: Deutsche Post інвестує в електромобілі для доставки та створення «зелених» логістичних ланцюгів. До 2050 р. компанія планує досягти нульових викидів вуглецю;

– цифрові сервіси: використання великих даних (Big Data) та алгоритмів штучного інтелекту (ШІ) для оптимізації логістичних маршрутів і персоналізації клієнтських послуг.

2. United States Postal Service (поштова служба США):

– інтеграція технологій IoT: моніторинг логістичних процесів через Інтернет речей, що дозволяє забезпечити ефективність операцій;

– додаткові сервіси: впровадження послуг з управління адресами та автоматизації доставки через мобільні додатки.

3. Japan Post (Японія):

– роботизація: застосування роботів для автоматизації сортувальних центрів;

– фінансові інновації: інтеграція поштових та фінансових послуг, що дозволяє клієнтам одночасно отримувати банківські та поштові сервіси.

4. China Post (Китай):

– ШІ та блокчейн: використання штучного інтелекту для прогнозування попиту, а блокчейн для підвищення прозорості транзакцій;

– доставка дронами: пілотні програми доставки у важкодоступні райони та сільську місцевість.

5. Royal Mail (Великобританія):

– хмарні технології: впровадження хмарних платформ для управління даними та оптимізації логістики;

– розширення каналів доставки: запуск експериментів із дронами для доставки у віддалені регіони.

6. Post Nederland (Нідерланди):

– оцифрування операцій: впровадження цифрових інструментів для моніторингу клієнтських запитів та забезпечення високого рівня сервісу.

– електронна комерція: співпраця з платформами e-commerce для оптимізації обслуговування.

Використання досвіду провідних операторів поштового зв'язку [10, 11] дозволяє АТ «Укрпошта» адаптувати подібні інноваційні практики для підвищення ефективності своєї діяльності в умовах цифровізації. Це включає впровадження цифрових технологій, співпрацю з електронними комерційними платформами та розвиток екологічно чистих ініціатив. Ці підходи можуть бути адаптовані до українських умов для підвищення конкурентоспроможності національного оператора поштового зв'язку «Укрпошти» та розширення її ролі в економіці.

Розглянемо впровадження інноваційних технологій у діяльність АТ «Укрпошта» в умовах цифрових трансформацій. В умовах цифровізації, впровадження інноваційних технологій стає важливим етапом для АТ «Укрпошта», оскільки це дозволить оптимізувати її діяльність, підвищити рівень обслуговування та відповідати вимогам сучасного ринку. Застосування систем штучного інтелекту та машинного навчання допоможе покращити ефективність логістичних процесів і забезпечить більш точне прогнозування потреб споживачів. Розробка мобільних додатків та онлайн-платформ забезпечить зручний та швидкий доступ клієнтів до поштових послуг, що є актуальним в умовах зростаючої цифрової конкуренції.

З урахуванням досвіду світових операторів поштового зв'язку та останніх технологічних тенденцій, рекомендуємо, щоб АТ «Укрпошта» розглянула наступні інноваційні технології для впровадження в свою діяльність (рис. 1).

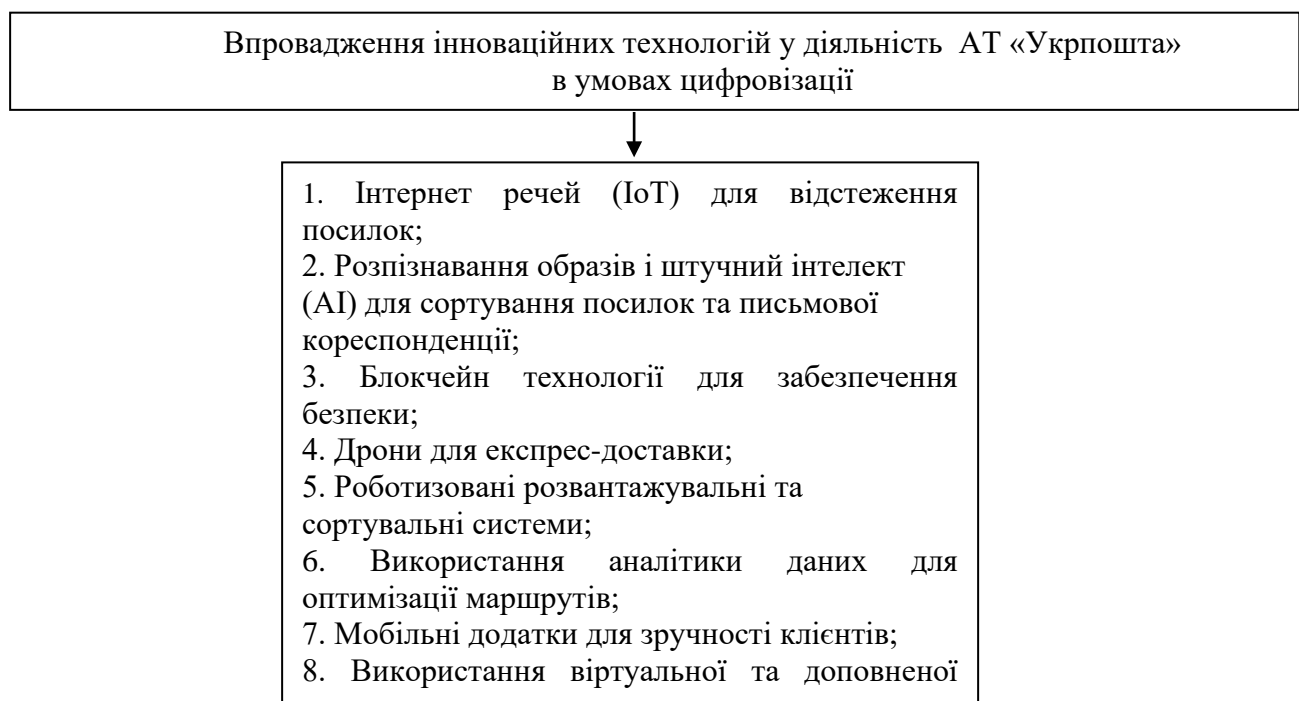

Рисунок 1 – Інноваційні технології для впровадження у діяльність АТ «Укрпошта» в умовах цифровізації

1. Інтернет речей (IoT) для відстеження посилок. Використання датчиків та зв'язку IoT для відстеження руху посилок в реальному часі. Це дозволить покращити точність та ефективність логістики, а також забезпечить клієнтів можливістю відстежувати свої посилки.

2. Розпізнавання образів і штучний інтелект (AI) для сортування посилок та письмової кореспонденції. Використання систем машинного навчання та штучного інтелекту для автоматизованого сортування посилок за їх характеристиками та місцем призначення. Це дозволить оптимізувати час та знизити витрати на обробку посилок.

3. Блокчейн технології для забезпечення безпеки. Використання технології блокчейн для створення безпечних та недійсних систем відстеження посилок, що дозволить уникнути шахрайства та підробок у ланцюжку постачання.

4. Дрони для експрес-доставки. Впровадження дронів для експрес-доставки важливих посилок або в труднодоступні райони. Це може забезпечити швидку та ефективну доставку, особливо у випадку надзвичайних ситуацій.

5. Роботизовані розвантажувальні та сортувальні системи. Використання роботів для автоматизації процесів розвантаження та сортування посилок на складах. Це дозволить підвищити продуктивність та знизити ризик пошкодження відправлень.

6. Використання аналітики даних для оптимізації маршрутів. Аналіз даних щодо попиту та трафіку для оптимізації маршрутів доставки. Це дозволить скоротити час доставки та знизити витрати на логістику.

7. Мобільні додатки для зручності клієнтів. Розробка мобільних додатків з можливістю відстеження посилок, замовлення послуг, сплати онлайн та отримання спеціальних пропозицій. Це забезпечить клієнтам зручність та доступність у будь-який час.

8. Використання віртуальної та доповненої реальності для користувачів. Розробка додатків або інтерактивних інтерфейсів, що використовують віртуальну або доповнену реальність для покращення досвіду користувачів, наприклад, віртуальні огляди поштових відділень або інструкції щодо використання послуг.

Запровадження інноваційних технологій та послуг є стратегічно важливим кроком для АТ «Укрпошта» з метою підтримання конкурентоспроможності, покращення якості послуг і задоволення потреб сучасних клієнтів в умовах цифровізації. Враховуючи досвід провідних західних поштових операторів, АТ «Укрпошта» може розглянути наступні інноваційні послуги для інтеграції в свою діяльність (рис. 2):

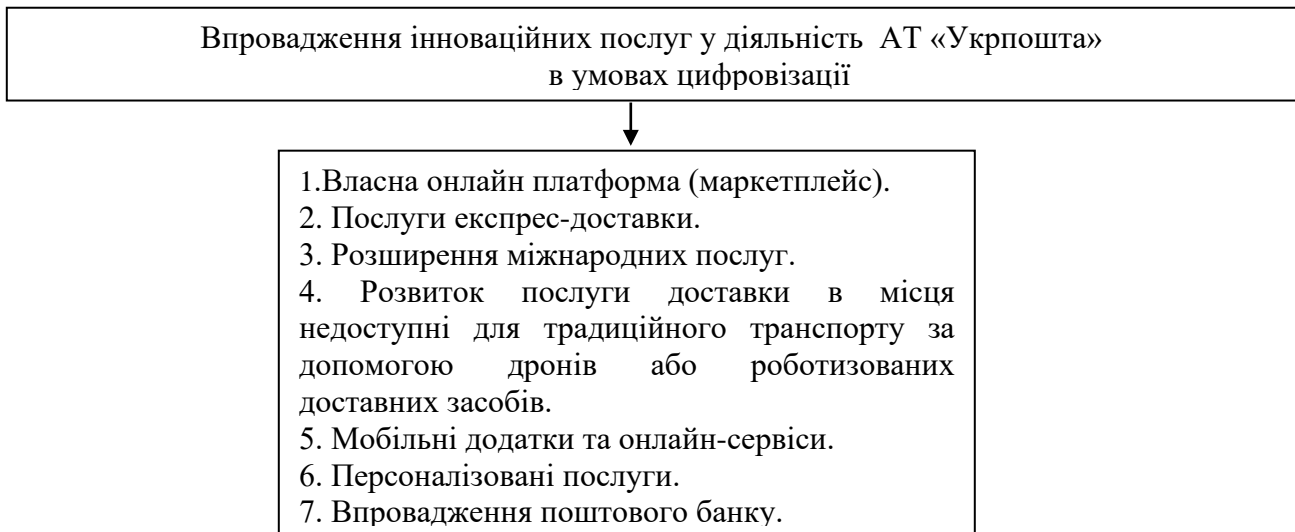

Рисунок 2 – Інноваційні послуги для впровадження у діяльність АТ «Укрпошта» в умовах цифровізації

1. Електронна комерція та маркетплейси. Розробка онлайн-платформи, де користувачі зможуть купувати та продавати товари, а також використовувати послуги поштового зв'язку безпосередньо на цій платформі. Це дозволить посилити партнерство з електронними магазинами та підвищити обсяги послуг доставки.

2. Послуги експрес-доставки. Розширення послуг експрес-доставки для клієнтів, які потребують швидкої та надійної доставки в короткі терміни. Це може включати доставку в той же день або наступного дня.

3. Розширення міжнародних послуг. Послуги міжнародної доставки з удосконаленою системою відстеження посилок та швидкими та надійними маршрутами доставки.

4. Інновації в останній милі. Розвиток послуг доставки в місця недоступні для традиційного транспорту за допомогою дронів або роботизованих доставних засобів.

5. Мобільні додатки та онлайн-сервіси. Послуги мобільного додатка для зручного відстеження посилок, замовлення послуг та сплата онлайн, а також розвиток онлайн-сервісів для клієнтів та бізнес-клієнтів.

6. Персоналізовані послуги та клієнтська підтримка. Розробка послуг, спрямованих на індивідуальні потреби клієнтів, а також підвищення якості клієнтської підтримки за допомогою чат-ботів та інших інноваційних технологій.

7. Впровадження поштового банку може бути цікавим інноваційним напрямком для АТ «Укрпошта». Поштовий банк може надавати широкий спектр фінансових послуг, таких як зберігання грошей, перекази коштів, видача кредитів, обмін валют, інвестиційні послуги тощо. Особливість поштового банку полягає в тому, що він може використовувати широку мережу поштових відділень для надання доступу до фінансових послуг у віддалених та рідко населених районах, де банківська інфраструктура обмежена.

З урахуванням досвіду західних поштових операторів, поштовий банк може також впроваджувати інноваційні Fintech-рішення, такі як мобільні додатки для управління фінансами, онлайн-платіжні системи, цифрові гроші тощо. Крім того, поштовий банк може використовувати новітні технології для забезпечення безпеки та конфіденційності фінансових транзакцій, такі як блокчейн або біометричні ідентифікатори.

Впровадження поштового банку може допомогти АТ «Укрпошта» розширити свої фінансові послуги, привернути нових клієнтів та створити додатковий джерело доходу. Однак перед впровадженням такої інновації необхідно ретельно вивчити ринок, законодавство та ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю.

Впровадження інноваційних технологій послуг у діяльність оператора поштового зв'язку АТ «Укрпошта» є стратегічно важливим кроком для підвищення конкурентоспроможності та задоволення потреб клієнтів. Це дозволить компанії ефективніше конкурувати з приватними логістичними і кур'єрськими службами. Застосування новітніх технологій сприятиме покращенню якості та швидкості обслуговування, що є критичним для сучасних споживачів. Розширення спектру послуг, таких як електронна комерція та фінансові сервіси, допоможе залучити нових клієнтів. Інновації також можуть оптимізувати внутрішні процеси, знижуючи витрати та підвищуючи ефективність роботи. Загалом, впровадження новітніх технологій сприятиме довгостроковому розвитку та зміцненню позицій АТ «Укрпошта» на ринку поштових послуг, роблячи її більш адаптованою до змін цифрової епохи.

Перелік джерел посилання

1. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <http://surl.li/ogusgn> (дата звернення: 01.12.2024).
2. Цифрова адженда України – 2020. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 02.12.2024).
3. Тардаскіна Т.М., Алхімова В.В. Сучасні підходи до цифрової трансформації бізнесу в Україні та в світі. *Агросвіт*. 2023. №22. С.85-91. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2406> (дата звернення: 03.12.2024).
4. Chukurna Olena, Tardaskina Tetiana, Tereshko Yuliia, Kholostenko Evgene, Kofman Viktoria, Pankovets Leonid. Evaluation of the effectiveness of implementing

artificial intelligence in the Google Advertising service. *Journal of Information Technology Management*. 2024. 16(4), 79-99. URL: <https://doi.org/10.22059/jitm.2024.99052>

5. Кайтановська О. Вплив цифровізації поштових послуг на структуру і зміст професійної компетентності операторів поштового зв'язку. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*. 2023. Вип. 4. С. 162-70. URL: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-162-170> (дата звернення: 05.12.2024).

6. Горбаньова В. О. Вплив цифрової трансформації бізнесу на механізми корпоративного управління. *Український економічний часопис*. 2024. Вип. 4. С. 5-10.

7. Мельник Л., Карінцева О., Калініченко Л., Харченко М., Тарасенко С. Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Mechanism of an economic regulation*. 2024. 2(104). С. 54-60.

8. Мельничук Г. С., Марченко О. І. Окремі аспекти цифровізації бізнес-процесів підприємства в сучасних умовах. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2021. Вип. 1. С. 169-185.

9. Васильєва Н., Нижниченко Я., Заболотна О. Вплив цифровізації на трансформацію бізнес-моделей у традиційних галузях економіки. *Академічні візії*. 2024. № 37. С. 1-9. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1497/1373> (дата звернення: 08.12.2024).

10. Butcher L. Postal services adapt to changing demands due to Covid-19. URL: <https://www.parcelandpostaltechnologyinternational.com/features/postal-services-adapt-tochanging-demands-due-to-covid-19.html> (дата звернення: 10.12.2024).

11. The essential role of European Postal Operators during the COVID-19 pandemic. URL: <https://www.posteurop.org/showNews?selectedEventId=37262>. (дата звернення: 010.12.2024).

Наукове видання

СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

Редактор
кандидат економічних наук, доцент О.В. Мурзабулатова

Комп'ютерна верстка – Мурзабулатова О.В.

Матеріали збірника публікуються в авторському варіанті

Файл надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підп. до друку 25.12.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 25,11.
Тираж 100 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73